

CENY OGŁOSZEŃ:

Za pierwsze milionebny przed tekstem 25 groszy, w tekście i nadmiar 25 groszy, za tekstem 10 groszy. Drobne ogłoszenia po 3-8 groszy są wyraz. Najmiej 80 groszy. Trzysytny drukiem podwójnie. Zagranicz 100 proc. drożej.

W numerach świątecznych i świątecznych ceny o 25 proc. droższe.

Za terminowy druk ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już wszystkie przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bezsprzednego zawiadomienia.

ISKRA

Diennik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

Sesrowiec: REDAKCJA: Piłsudskiego 4, Telefon 64. ADMINISTRACJA: Debliska 1, Tel. 73. — Będzin, Matechowskiego 7. — Dąbrowa, Sobieskiego 8, tel. 125. — Zawiercie, 3 Maja 27.

WYDAWCA: „Kurjer Zachodni” S. A.

Adres dla listów i depesz: „ISKRA”, Sosnowiec. Konto czekowe P. K. O. Nr. 61983. Prenumerata i wynosi: zł. 2 Z odnośnieniem miesięcznie: zł. 2,50 W Zagłębiu płać za Sosnowiec, Będzinem i Dąbrową: zł. 2,51 Z presytką pocztową zł. 2,50 Zgranicz 4 zł.

Redaktor: Tadeusz Ogłola.

Poznań ku czci Nieznanego Żołnierza.

POZNAŃ, 20.8. (A. W.) W najobitajszym czasie Poznań za przykładem innych miast polskich uczcił Nieznanego Żołnierza przez złożenie mu w godzinie płyty. Płyta ku czci Nieznanego Żołnierza zostanie prawdopodobnie złożona na pl. Wolności naprzeciw Muzeum Wielkopolskiego.

Ks. kardynał Dalbor.

POZNAŃ, 20.8. (A. W.) Stan zdrowia kardynała Dalbora, który niedawno zaniedbał ma się ku polepszeniu. Osłabienie powatało wskutek choroby, tak że wedle opinii lekarzy kardynał będzie się mógł wkrótce powrócić swoim obowiązkom.

Sowiety w roli czynnika kulturalnego.

PARYŻ, 20.8. (Tel. wł.) Przybył tu sowicki komisarz Ludowy dla spraw oświatowych p. Lunaczarski. Donoszą że pobył Lunaczarskiego ma za zadanie uregulowanie stosunków intelektualnych (!) pomiędzy Francją a Rosją. Chodzi tu o wymianę dokumentów naukowych i literackich oraz ustalenie ich ochrony. Równocześnie ma Lunaczarski przedstawić w Paryżu, sprawę ewentualnego założenia międzynarodowego biura współpracy umysłowej.

Postrzeżenie generała angielskiego.

LONDYN, 20.8. (Pat.) „Times” donosi z Jerolimy, że generał Soud podczas inspekcji placówek wojskowych 15 mil od Dama skuku, został postrzeżony. Wyślano ekspedycję karna do okolicznych wsi, 20 mieszkańców zostało zastrzelonych.

Rozbicie rokowań.

SAARBROECKEN, 20.8. (Pat.) Na zaproszenie wydziału dla robót publicznych komisji rządowej odbyły się wczoraj popołudniu rokowania związku kolejarzy i pocztowców. Rokowania nie dały żadnego zadowalającego wyniku, ponieważ zwiazki zażądały przedewszystkiem podwyższenia dodatku socjalnego, zaś komisja rządowa była gotowa zaakceptować tylko do miernego podwyższenia-terorobich zasadniczych.

Jasno i otwarcie.

LONDYN, 20.8. (A. W.) Angielski ministrowi wojny oddawczy rozpoczął w dłuższej chwili, że zawarcie paktu iwarancyjnego zapewni granicę Francji od Niemiec i umożliwi Francji zmniejszenie wydatków na armię, a sam samą spłatę długów zaciągniętych w Anglii.

Podziękowanie.

Wszystkimi tym, którzy oddali ostatnią przysługę drogiemu bratu, synowi **ś. p. Henrykowi Bałdysowi** składamy z głębi serca płynące „Bóg zapłać”. Rodzina. 537a

Teroryści komunistyczni skazani na śmierć.

WARSZAWA, 20.8. (Tel. wł.) Dzisiejsza rozprawa przeciwko Hubnerowi, Rutkowskiemu i Kniwskiemu, którzy spowodowali krwawe wypadki w dniu 17 lipca r. b. połączone z zabójstwem posterunkowego Witmana i studenta Kem-

onera rozpoczęła się o godz. 10 przed południem.

Sąd doraźny o godz. 16 m. 30 ogłosił wyrok skazujący oskarżonych na pozbawienie praw i karę śmierci przez rozstrzelanie.

Echa zjazdu legionistów.

Warszawa, 20.8. (Tel. wł.) W tutejszych stercach wojskowych rozeszły się w dniu dzisiejszymi pogłoski, że przeciwko marszałkowi Piłsudskiemu wytoczona zostanie sprawa sądowa za użycie obelżywych wyrazów, które skierowane zostały pod adresem ministra spraw woj-

skowych w czasie zjazdu legionistów w Warszawie.

Oskarżenie przeciwko marszałkowi Piłsudskiemu ma wnieść prokurator wojskowy pułkownik Lipnowski, który był obecny na sali w czasie przemówień marsz. Piłsudskiego na zjeździe legionistów

KONFERENCJA PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Weźmie w niej udział i Polska.

TALLIN, 20.8. (Tel. wł.) Ze strony tutejszych kół rządowych czyni się energiczne przygotowania do zbierającej się tu w najbliższych dniach konferencji państw bałtyckich przy udziale Polski. Prasa tutejsza omawiająca sprawę bloku dotychczasowych państw bałtyckich z udziałem Polski wskazuje, że blok ten jest koniecznością. Wobec obecnie tworzących się stosunków i rząd tutejski widzi dążyć do jaknajbliższego zacieśnienia węzła łączących ten blok. Prasa tutejsza radaby widzieć w

bloku i Litwę dla którejby chciała pozyskać szereg ustępstw. Są to jednak marzenia, które wskutek obecnego stanu rzeczy nie dadzą się urzeczywistnić.

Równocześnie donoszą pisma tutejskie, że tematem obrad na konferencji państw bałtyckich ma być sprawa wprowadzenia w życie na zawartej w styczniu b. r. w Warszawie umowy arbiltrażowej, dalej omawiane mają być aktualne sprawy związane z nadchodzącą sesją Ligi Narodów, oraz sprawy dotyczące paktu bezpieczeństwa.

Przygotowania Abd-el-Krima

PARYŻ, 20.8. (A. W.) Z Fezu donoszą, że Abd-el-Krim rozporządza obecnie tylko 30 tys. ludzi należącymi do 12 szczepli Kabyliów wielka ilość bowiem innych szczepli ataki po stronie francuskiej. Kabyliowie robią wielkie

przygotowania do ofensywy francuskiej. Kopią rowy i zaciągają druty. Zwłaszcza dolina Ak Stir została zamieniona w twierdzę. Ofensywa ma się rozpocząć w przyszłym tygodniu.

Bezrobocie i kryzys w przemyśle niemieckim.

BERLIN, 20.8. (A. W.) Według ostatniej statystyki liczba bezrobotnych wynosi obecnie w Niemczech 530 tys. z czego 197 tys. pobiera zapomogi. W czerwcu liczba poszukujących pracy wynosiła półtora miliona, natomiast wówczas miejsce było tylko 695 tys. Najgorzej przedstawia się sytuacja w przemyśle

metalowym i górniczym, również ciężka jest sytuacja urzędników i funkcjonariuszy, gdzie na 190 wolechych posad przypada 546 zgłaszających się, jednako najniżej przedstawia się sytuacja pracowników technicznych, gdzie na 100 posad przypada 643 zgłaszających się.

Manewry sowickie.

BELGRAD, (Rps.). Ukazujący się tu organ rosyjskich związków wojskowych „Roskij Wojennyj Wjestnik” podaje kilka szczegółów w sprawie manewrów jesiennych armii sowickiej.

W tej części manewrów, która się już rozpoczęła obecnie w okolicach Prokhorowa, Berezowa i Winicy, biorą udział trzy korpusy regularnej armii czerwonej oraz trzy ukraińskie dywizje terytorjalne, ogółem — 20 000 ludzi piechoty oraz 16 000 ludzi kawalerji.

Terminy rozpoczęcia manewrów w innych okręgach wojskowych wzdłuż zachodniej granicy sowickiej nie zostały jeszcze ustalone. Wszystkie przygotowania do rozpoczęcia manewrów zostały już poczynione, lecz samo rozpoczęcie odbędzie się po otrzymaniu specjalnego telegramu z Moskwy przez dowództwo okręgu.

W Piotrogradzie, pod przewodnictwem byłego ministra spraw wojskowych w rządzie Kiereńskiego gen. Wierchowskiego, rozpoczęły się obrady komitetu wojskowego w sprawie polepszenia i udoskonalenia służby technicznej w armii czerwonej.

Kongres sjonistyczny.

WIEN, 20.8. (Pat.) Kongres sjonistyczny przyjął wniosek w sprawie zaciągnięcia międzynarodowej pożyczki w wysokości 10 milionów dolarów na odbudowę Palestyny w przedmiotem Ligi Narodów. Kongres przyjął dalej wniosek, przewidujący utworzenie Banku przem. w Palestynie.

WIEN, 20.8. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu kongresu sjonistycznego dr. Soskain wygłosił referat o gospodarce rolnej w Palestynie. Następnie wywijała się ogólna dyskusja nad wygłoszonymi dotąd referatami. Pierwszy zabral głos paterl Farbatstein w imieniu grupy Mirschel. Mowa jego wywołała burzliwe zajścia. Farbatstein zaatakował wóstr komitet wykonawczy, za rzucając mu nieuwzględnienie w szkołach potrzeb żydów ortodoksyjnych. Mowa wystąpił również przeciw lewicy kongresu a nadto przedstawicielowi przemysłu zarzucił, że nie doradził do swego zadania. Przeciwnie Farbatstein przyjął jego przemówienie gwałtownymi oznakami niezadowolenia. Namiast zwolnienia oklaskiwali go bardzo burzliwie.

Zniesienie kontroli cen w Niemczech.

BERLIN, 19.8. (A. W.) Rząd Rzeszy rozłożył radzie państwa projekt zniesienia istniejących jeszcze dotąd przymusowych zarządzeń gospodarczych a więc zniesienia urzędu kontroli cen. Decyzja ta, która wyraża obarcenie z tego powodu, twierdząc, że w chwili obecnej gwałt na całym rynku niemieckim ceny rosły nader szybko, celem zapobieżenia gwałtownej wzmożeniu kontroli a nie spieszki je.

Kronika Zawiercia.

Magistrat, a nazwy ulic.

Duże zio, które deprymuje społeczeństwo nasze jest to, że w urzędach nanych na różnych stacjach i kawałkach zjadają sobie sprawy do jakich czynności są przeznaczani i jaka odpowiedzialność przemoc przed społeczeństwem.

Do takich również należy Rada Miejska i Magistrat m. Zawiercia. Szczęśliwie swojego istnienia Rada Miejska uświetniła jedynie poświęceniu do wspólnej fotografii. Zpominięta jednak przez 6 naradzie uregulował kwestię nazw ulic. Faktem jest, że w mieście naszym znajduje się dwie ulice Zielone i Krótkie, a może i więcej jednakowo nazwanych, z których każda znajduje się w innej części miasta. Z powyższego wnioskować można, że władz miejscowe nie zdają sobie sprawy z nazw ulic, jakie wynikają z nazw ulic jednakowo brzmiących. Zdarsza się bardzo często, że dana osoba przyjeżdżając z dalszych stron, poinformowana jest, że N. N. mieszka przy ul. Krótkiej, a przesuwał się ulicą Krótką nie znajduje na niej adresu i odjeżdża z powrotem; poszukiwani zaś mieszka sobie spokojnie przy ulicy... również Krótkiej, lecz znajdującym na drugim końcu miasta.

Czyż powyższe nie ubliża powadze władz, które tak ważne sprawy pozostawiały w zapomnieniu i nie zwracają na to uwagi. Możeby Magistrat zajął się naradzie sprawą uregulowania nazwy ulic, gdyż w ciągu tak długiego czasu może już wymyślił nazwy, które jak wyżej wspomnieliśmy będą bardzo imponujące.

Stare kaplice przy ulicy Piłsudskiego grozi ruina.

Parę tygodni minęło jak wicher zerwał blachę cynkową z wieży i dachu kaplicy, znajdujących się przy ul. Piłsudskiego, a dotąd jeszcze kaplica ta nie została pokryta nową blachą. Wobec ciągłych deszczów, poprzemakali się sklepienia i ściany. Jak dotąd nie znalazł się fundator, któryby zapłacił za kaplicę, przeto możeby tak Magistrat iaskawie zechciał zainicjować się nią i przystąpić do jej pokrycia, ponieważ niszczą się, a każdy dzień zwłoki powoduje ruinę tej starej pamiatki.

Kronika Olkuska.

Osobiste.

Sędzia Pokoju w Olkusku, p. Sendra, korzysta obecnie z miesięcznego urlopu. Na zastępce Sąd Okręgowy w Sosnowcu wyznaczony starszego ławnika p. A. Machnickiego.

Narzekania.

Nasze gospodzie (oczywiście i lelnicacy) żalą się, że różni przekupnie-żydzi wychodzą rano w dzień targowe na przedmieścia i drogi skopując nabiał od wiośniaczn, niosących na sprzedaż do miasta. Nadomtar tego przejeżdżają spore ody z Zambin koleją, furmankami i nawet samochodami, skopując artykuły nie w przepisanych godzinach, tj. od godz. 11 przed południem, lecz z samego rana, wskutek czego miejscowi mieszkańcy niczego dokupić się nie mogą. Szczejgólnie na ten pierwszy objaw winna zwrócić uwagę nasza policja i handlu „drogowego” zabrać, podlegając do odpowiedzialności i karpucjącego i sprędnającego.

Brak światła.

Tym razem brak go na samym posterunku policyjnym. Nie wiadomo, czy to przez oszczędność czy z innej przyczyny, w każdym razie na posterunku trudno trafić, gdy się tylko detemu. Konieczność potrzebna jest jedne lampy elektryczne przed wejściem na posterunek, a drugie w drugim korytarzu. Jest to nieluszanidlowa oszczędność, która może mieć kiedyś przykre następstwa.

O dyżury lekarzy Kaszy Chorych, jeden z pracowników fabryki „Ojca”...

czorem zmuszony był zwrócić się o pomoc lekarską dla chorej żony. Oprzymawczy w Kaszy Chorych zwykłą kartkę, nadaremnie fatygował się do 4 lekarzy, bez żadnego skutku. Jeden bowiem wyjechał na urlop, jak mu oświadczone, drugi na święta, trzeci do domu w okolicy, a czwarty odmówił wyjazdu z powodu zmęczenia.

Niedawno był podobny wypadek z innym pracownikiem, który zmuszony był wezwać lekarza do b. chorego dziecka. Ponieważ wypadki takie zdarzają się dość często, pożądanym byłoby, aby Pow. Kasa Chorych wyznaczyła dyżury lekarzy, którzyby w nagłych razach mogli nieść pomoc potrzebującym.

LICEUM HANDLOWE

Zgromadzenia Kuców w Bezdnie ul. Kohątaja L. 37. Uczniom przysługują prawo odroczenia służby w wojsku (Dz. Ust. 175-25).

Podania od nowopowstałych uczniów przyjmuje Dyrekcja w godzinach 8 — 2 codziennie, oprócz dni świątecznych. Przy podaniu należy załączać świadectwo o ukończeniu 6-ciu klas średniej szkoły ogólnokształcącej, świadectwo urodzenia i szczerpiona ospy. 5380 Dyrektor Adam Błażejewicz.

Zażegnanie konfliktu włościanczego w Bawarii.

BERLIN, 20.8. (WA) Wczoraj wieczorem przyszło do zażegnania konfliktu w bawarskim przemysle włościanczym, wobec czego związek pracodawców cot-

nie swe wypowiedzenie 40-tu tys. robotników. Obie strony przyjęły wyrok sądu rozjemczego, przewidujący podwyżkę plac o 6 proc.

Warunki Druzów.

LONDYN, 20.8. (Pat.) „Times” dostali z Jerolimy, że Druzowie powoli następujące warunki: cofnięcie wojsk francuskich z Hauran, ograniczenie personelu kontroli francuskiej do pięciu urzędników, odbudowa wszystkich zni-

szczonych przez lotników francuskich wal i nieorganiczny handel bronią w Hauran. Wedle „Times” Francuzi przygotowują dalsze operacje i koncentrację nowo wojska.

Rozżalenie niemieckie.

BERLIN, 20.8. (AW) Prasa wyraża się z wielkim niezadowolaniem o udzielaniu przez Austrię pozwolenia na przewóz węgla górnośląskiego do Wioch, zarzucając rządowi austriackiemu, że fa-

worytuje państwa sukcesyjnie zapewne z myślą o federacji nadnaukskiej, nie bącząc przytem, iż działa na szkodę interesów niemieckich.

Sytuacja w Chinach.

LONDYN, 20.8. (AW) Rząd chiński wystosował do mocarstw podpisania na traktacie waszyngtońskim zaaprobowane do wzięcia udziału na konferencji w sprawach celnych chińskich, która ma się odbyć w dniu 26 października w Pekinie. Zaproponie to zostało wzięcane przedstawicielem dyplomatycznym odczynnych państw w Pekinie. „Daily Telegraph” twierdzi, że Chiny zamierzają wysunąć poruszoną już kwestię zgądnia autonomii celnej. Dziennik dodaje, że Chiny jednakże co do te-

go punktu doznają niewątpliwie rozczarowania.

LONDYN, 20.8. (AW) Zakaz rządu chińskiego wjazdu okrętów angielskich do portów chińskich wywołał tu wielkie zaniepokojenie. Forejgne Office znajduje się w stałym kontakcie radiowym z konsulatami w Jiyakim i Pełinie. Odrzucał on, że zarządzenia te należy uważać za poważną groźbę, jest ona również pogwałceniem traktatu i wymaga od rządu brytyjskiego zdecydowanych kroków.

Wielkie manewry na Pomorzu.

Zakończenie

Po wznowieniu oddziału wydzielonego z 15-ej dywizji piechoty, oddziałami 15-ej brygady kawalerii, udao się niebieskim w rejonie Rybus pobić trzecią brygadę czerwonych i zepchnąć ją na Łubzarz. Częściowy sukces odnieśli również niebiescy za północy, gdzie w okolicach jeziora Wiczeno powstrzymali napór szóstej dywizji czerwonej. Natomiast w centrum front niebieskich wygiął się w kierunku zachodnim, groząc załamaniem się i odcięciem „Strugi Rychnowski”. Główny wysiłek niebieskich skierowany był w dniu 19 b.m. w kierunku obfębia lewego skrzydła nieprzyjaciela. Zostawiając na obserwacji trzeciej brygady jazdy czerwonych jeden pułk kawalerii, gen Thomecz rzucił pułk piechoty i dwa pułki jazdy, wzmocnione plutonem szt pancernych i artylerji konną, na tyły przeciwnika.

Odadł wypadki następowały szybko po sobie. Wprawdzie na zachód od Srebrnej uzyskali czerwoni spore sukcesy, lecz już między 67 i 63 pułkiem

na Bórwor.

piechoty wbił się kłosem batalion 62 pułku niebieskich, na północną zaś apieszoną kawalerji, przeszedł się potrzebzenie lasami, odczyła lewe skrzydło czerwonych. Manewr ten, rozwijający się w kierunku Golewostrowie, zmusił atakującą dywizję czerwonych do rozporządzenia odwrotu. Przy takiej sytuacji obratobono o godz. 9-ej rano zakończenie manewrów. Już wziętym podługie oskrzydlenie czerwonych, oraz fakt, że oddział wydzielony 25 dywizji piechoty, natrzynał swoje pozycje, to należy uznać, że strona niebieska spełnia swoje zadanie, polegające na opóźnieniu marszu przeciwnika.

Po zakończeniu manewrów nastąpiły przemianowa. Gen. Hubluzta odmówił całokształtu operacji. Wywoły jego uzupełnił kierownik manewrów gen Sikorski. Pozem min, Sikorski podjął niawzwykle skoordynowane działalności poszczególnych oddziałów broni, chwalił pracę piechoty, artylerji, kawalerji, lotnictwa i służby łączności. Auta pancerne aplikowały się również bardzo dobrze.

Korzystając z tego stanowiska zgromotowanie wielu trudnych problemów taktycznych — uduł następnie minister — zrównoważy obciążenie skarb państwa wydatkami, związanymi z organizacją manewrów.

W dniu 20 b.m. na poligonie toruńskim odbyła się ćwiczenia artylerji, połączone z ostrzem strzelanin, następującą zaś na jednej z ulic Torunia defilada wojsk, biorących udział w manewrach.

Po zakończeniu manewrów.

TORUŃ, 20.8. (Pat) Po zakończeniu manewrów i defiladzie na rynku, toruńskim ministrowi spraw wojskowych gen. Sikorski wydał dzisiaj o godz. 1-ej nadanie w Dworze Attusa dla gości obcych, generałów i oficerów polskich oraz przedstawicieli społeczeństwa i prasy. W czasie nadania wygłoszono szereg toastów, będących zakończeniem i syntezą manewrów. Pierwszy przemawiał minister gen. Sikorski, w następujących słowach: Manewry dobiegły kresu a z tym przyszła chwila rozstania się z tymi miłymi gośćmi i reprezentantami wojsk zaprzyjaźnionych narodów, którzy zaszczęśliwo wojsko Rzeczypospolitej swem przybyciem. Wojsko to jest miode, chociaż stare tradycje, Wprawich żołnierzy, takim są nam goście zagraniczni, musieli stwierdzić, że jedno niedomaganie i niedociąganie nieuchronne w wojsku tak szybko zorganizowanym. Mam jednak nadzieję, że goście nasi mogli stwierdzić, iż dodatni, że praca ta jest usilna i pełna i że wojsko nasze idzie naprzód. Zadnego nie przykło, dążącącce na przód coraz wyżej, wojsko nasze nie zaniecha, jeśli zaś ufinalizuje panwie, że praca dotychczasowa dała wyniki dodatnie, zostało to osiągnięte ofiarnością i zapałem ideowym i patriotycznym korpusu oficerskiego, a ja nie mogę tu pominąć znakomitego współdziałania i technicznej porady wieloletnich miłi francuskiej i jej szefów kolejących. Jako wojskowiec, również musieliście panowie odczuć, że w polskiej armji panuje duża szczerze żołnierska, mogliście stwierdzić przy zupełnym braku narzucającej się buty i agresywności kult bonoru i Oczynny i taką gotowość do przychodu, jakiej wyraz przel stuleciem przeszłości dał zwycięzcy a pp. gdy chciał być wolać a nie innych ciemnyż. Hasłem Polaków był umrzeć lub zwyciężyć (oklaski). Byłbym szczerze śliwy, gdybyście panowie takie właśnie wrażenie wnieśli z zerknięcia się z wojskiem naszym.

Następnie minister dziękował za przychode do Polski poszczególne oddziały zagranicznych. W końcu powiedział:

Proszę was, byście zniechcieli zachować dla nas taką przyjaźń, jaką my dla was żywimy i abyście powrócili do awych krajów dawali świadectwo prawdziwe o stosunkach, panujących w tej części Europy, które ja imię, Polska.

Słowa wystosowane przez ministra do każdego z przedstawicieli państw były nagrodzone bucznymi oklaskami. Następnie przemawiał gen. Goraus, szef sztabu rumuńskiego Lupeucu i zastępca szefa włoskiego sztabu generalnego gen. Gracielini.

Gielda warszawska.

Warszawa, 19 sierpnia.

WALUTY.

(Notowania w złotych).

- Dolar = 5,18%,
- Funt = 25,31%,
- Parż = 24,50
- Wiedeń = 73,28%,
- Praga = 15,94
- Włochy = 18,95
- Belgia = 23,78
- Szwajcaria = 101,10
- Holandja = 209,90
- Stokholm = 140,17
- Kopenhaga = 113,82
- Christiana = 95,57

Po lwowskim procesie.

Prasa polska mało interesowała się procesem lwowskim. Inaczej robili żydzi i ta część prasy, która reprezentuje otwarcie lub skrycie ich interesy.

Od chwili, gdy proces przeciw Mikytynowi i trzem żydowskim obywatelom Lwowa, oskarżonym o świadome rzucanie oszczerstwa na osobę trzecią, było tylko uwolnić żyda Steigera od sromotnego zarzutów podniesienia ręki na głowę państwa — wszedł na wokandy, nie było z pewnością w całej Polsce żyda, któryby z największym zainteresowaniem nie śledził przebiegu tej arcyciekawej z wielu względów sprawy.

Nie ulega wątpliwości, że żydom zwłaszcza w obecnej chwili, gdy zawarli z rządem znane porozumienie, sprawa Steigera jest nadzwyczajnie nieprzyjemną, bez względu na to, czy ostateczny proces wykaże jego winę lub niewinność.

Steiger jednak usunął się powoli na plan drugi, wobec zarzutów, jakie postawiono „trzem poważnym obywatelom lwowskim”, a drogą oszczerstwa chcieli zważyć winę nielego zamachu na osobę trzecią, nie-żyda.

Było to niejako uderzenie w stół i w całej Polsce odezwali się nożycy. Było to bowiem oskarżenie metody walki, która nie przebiega w śródkach, jeżeli chodzi o osiągnięcie celu, zwłaszcza, jeżeli jest zagrożony członek tej samej społeczności religijnej.

Szafański pomysł uwiniwienia oskarżonego Steigera drogą zwroćcenia podejrzenia na Pańczyżyną, jest tak potworny, że trudno przypuszczać, żeby się mogli wygłędzić nawet w zdeprawowanej duszy Mikytyna bez niczyjego podszeptu.

Wbrew doniesieniom prasy, uwiniwieni „poważni obywatele lwowscy” nie byli wcale tak biali, jakby się zdawało. Sąd w swych motywach uznał tylko, że działali oni w dobrej wierze, niemając, iż Steiger jest rzeczywistocie niewinny.

Przypominamy jednak sobie do kładnie, jak w swoim czasie nagłe, jak na komendę w całej prasie żydom podległej, rozległy się rewelacyjne okrzyki triumfu o znalezieniu prawdziwego winowajcy za machu na Prezydenta, Miał nim być Pańczyżyna, przebywający wówczas w Kaliszu, logicznie więc następstwem powinno być jego natychmiastowe zwolnienie Steigera z więzienia.

Tymczasem sąd się nie spieszył i powoli omdotał szluczyki kłębek kłamstw i oszczerstw; obecnie wyrok na Mikytyna jest bezpośrednio także wyrokiem na ówczesne radośnie podchwycenie oskarżenia Pańczyżyna przez wszystkich tych, którym zależało na odwróceniu oskarżenia od żyda.

Od opytuszka -- do wodza „wojsk mohawskich” Ze wspomnień osobistych o Kotowskim.

Na kilka lat przed wojną europejską i gdy nikomu jeszcze nie śniło się o rewolucji rosyjskiej jechałem drogą boczną z Kiszyniowa do Tyraspola etapową kibitką w towarzysztwie kilku innych podróżnych nadniezestrzaskanym wybrzeżem, pokrytym gęstym mchem i borami. Niemal na pół drogi drogi leżą z zarosły wyskoczyło tu nas dziesięciu jeźdźców, obwieszonych od stóp do głów najrozmaitszą bronią, w niemieckiej dzwacznych strojach. Choć było to lato — dwořódca ich miał na głowie charakterystyczną czapkę barania.

Był to młody, krepny chłop o wyrazistych dużych ciemnych oczach, brunatny do głębi włosach, z małymi wąsikami i niewielką kędzią brodą. Ataman — tak go tytułowano — skierował do nas łup ogromnego „naganę” (w drugiej ręce trzymał nabaję) i awidując nas przenikliwie, nieprzejmennie oczkami, ostrym, suchym głosem rozkazał:

Dawaj pieniądze. Wszystkie. Prędko, prędko! Kto nie da dostanie kija w łeb!

Odebrawszy gotówkę, której nawłosem mówiący był niewiele, kazał nam jechać dalej i zastrzegł, aby nic nie mówić o tem policji, bo się zemści.

Później dowiedzieliśmy się, że był to znany w całej Besarabii zbroj i opryszek Kotowski. Grabił on przeważnie dwory i wjeździ futury. Rabinuki to były połączone często z potwornymi morderstwami.

Dłuższy czas grasował bezkarnie, ukrywając się w lasach i po wiecach, lecz wreszcie powiniął mu się noga. Spawizy się kiedyś nadmierne — wpadł w ręce policji, w domu jednej z liczących awich kochanek.

Proces Kotowskiego — głośny w owe czasie, toczył się w stolicy Besarabii — Kiszyniowie. Skazano go na karę śmierci przez powieszenie.

Oczywiście, obrońcy, a miał grube pieniądze na ich opłacenie, zabiegali energicznie aby uratować gardło nerwica zbrojkiego, używając odroczenia wykonania wyroku.

W ten sposób Kotowski doznał się przewrotu rewolucyjnego w Rosji oraz rządów Kiereńskiego i odzyskał wolność.

Kotowski, oczywiście został — rewolucjonista.

Jadąc pewnego dnia trawmajem na zwłozę w Odesie w towarzysztwie znanego pisarza rosyjskiego, Aleksandra Kuprina, najniepodziwianie spotkałem Kotowskiego, ubranego wytwornie.

Zwracając się do Kuprina oświadczyl: — Jestem podług urzędowego języka bandyta. Nazywam się Kotowski. Zna mnie cała Besarabia. Byłem skazany na śmierć i stałem już pod szubienicą. Złazłem z niej i powieściopisarza przedstawiła ciekawy i cenny materiał. Pozwól pan, że przyjdę doń i poradzę mu, jakże ciekawie wstąpić. Zresztą mogę to sam napisać, skończyłem przedtę 6 klas gimnazjum.

Wizyta nie doszła do skutku. Wkrótce bowiem władzę zagarnęli bolszewicy i Kotowski wstąpił do „czerwonej gwardji”, do oddziału konnego, jako, że miał już „konną wrpawę” w czasie wojsk bandytizmu. Został wkrótce dowódcą konnego oddziału partyzanckiego i odruchem zaszłał z wojną, iż w czasie panicznej ucieczki dobrowolców z Odesy do Besarabji, otcoczył ich i ich rodziny na łodzi, i mordował wszystkich z niestychaniem okrucieństwem.

Później Kotowski walczył przeciw Machnie, sie dostał łanie i omal sam nie wpadł do niewoli.

W pamiętnym 1920 roku w czasie wojny z Polską, kotował, rżnął i mordował w maszerze jednemu polskim kole Kodymy, Zmeryaki, Kijowa i t. d.

Dzięki tym „zasługom” militarnym dostał się do partji komunistycznej, gdzie doczekał się wkrótce wysokiego stanowiska i — sądu za niestychane zbrodziejstwa i nadużywania. Sądzone go niedawno i skazano na śmierć, ale i tu przy pomocy pieniądze i przyjaźni odzyskał wolność i znów, po krótkim czasie powrócił do godności i władzy.

Ogrywał rolę gorliwego komunisty, zapowiadając wywołanie rewolucji w Rumunji.

Bolszewicy wiedząc, że Kotowski dobrze zna Besarabię i ma tam osobiste porachunki, starali się wykorzystać go, na tym terenie i zrobili naczelnikiem wszystkich partyzantów i dowódców, operujących na terenie Besarabji.

Los jednak strząsnął, iż głodny nowych łupów i mołderstw, Kotowski padł z ręki swego adiutanta.

Być może, że sami bolszewicy zglądziłi go stwierdziwszy podwójną grę bandyty — który w rzeczywistości gotów był każdemu służyć, kto więcej zapłacił.

Edward Ruciński.

ści, czy zgręcznością i rozumem politycznym Stefana Radicza, jako przywódcy stronnictwa lewego, dokonano wprawdzie wielkiego czynu: porozumienia się z czarnymi politycznymi chorwackimi z serbskimi i utworzenia wspólnego rządu na podstawie równoprawności. Jakże to w ogólności wyda owoc, przyszłość pokaze; optymistę wróżę, że po siedmiu latach walki wewnętrznej, przyjdzie siedem lat rzetelnej pracy dla narodu. To nie ulega wątpliwości, że o ile to porozumienie stanie się porozumieniem narodów serbskiego i chorwackiego, to wiakimkolwiek kierunku rozwijałaby się polityka rządu, ponad tem wszystkim zabyłoby myśl narodowa i dusza naradowa, i ta dusza są powiadczą, że Chorwaci po wiekach niewoli miały być szczęśliwi w swoim królestwie; że mając króla z krwi swojej i zgodni z bracią swą mogą stworzyć państwo demokratyczne i postępowe, gdzie nie może być poniżonych i pokonanych, gdzie nie będzie opuszczonych i biednych.

Skądkolwiek ta myśl wyszła, a przypuszczamy, że od Stefana Radicza, że na uroczystością zagrzebskiej zaproszonego króla Aleksandra i jego rodziny, trzeba przynajmniej być uczynnym, nie bardzo dobrze. Bo oto, skoro król w sobotę popołudniu przyjechał z Blechu (Veldes) do Zagrzebia i po przywitaniu przez burmistrza wyszedł przed dworzec, entuzjastowi zgromadzeni tłumów nie było końca, a wszelkie polityczne partakki obróciły się w jedno. Ochrona królewską parę tki, że poażd z miejca ruszyli nie mogli i nie polleja, ale chorowacy i sokoi konni tworzyli orszak honorowy aż do boska ówczesnych sokolich. Po ówczienach znouwu to samo uniesienie i owacje, na bosku, na zatłoczonych ulicach, na placu przed dworcem kolejowym, co musiało wywołać zrozumiałe wzruszenie u króla, nie przywykłego do takich objawów, a owszem do Chorwatów przez swych polepnioków iże usposobione. Po porozumieniu się stronnictw politycznych dokonano się uroczyste porozumienie i zrozumienie narodu chorwackiego z królem swym.

I w tem leży wartość i doniosłość wypadków dni ostatnich dla przyszłości Jugosławji, jeżeli to zrozumieją i w Belgradzie i w Lublanie, iakt ten może przedzej złączyć trzy narody, niż utopijna jugosławjanskość.

Jeszcze słów parę o sokolstwie chorwackim.

Założono je na wóř sokola czeskiego w r. 1874. Największy jego rozwój przypada dopiero na wiek obecny, kiedy w r. 1906 urządzono pierwszy zlot wszechsokolki w Zagrzebiu, i w r. 1911 zlot drugi. Wojna przerwała jego działalność, po niej rozwinął znouwu skrzydła do lotu i dziś liczy w Chorwacji przeszło 20000 członków różnych kategorii. A mianowicie: zupa zagrzebska ma 25 drużyn, zupa bielowska 21 drużyn, zupa osiecka 19 drużyn, seńska 5 drużyn, warażynska 8 drużyn, karlowa 15 i sioka 17 — razem 130 drużyn. Oprócz tego znajduje się około 20 drużyn w Białej, Heccepcynie i Dalmacji, nadto 6 drużyn w Ameryce. Ostatni zlot wszechsokolki w Warzawie może się przychyń do zbliżenia wszystkich sokolów słowiańskich i większego zbratania się i porozumienia.

(Prz.)

WROCIŁOŚCI CHORWACKIE A KRÓL ALEKSANDER.

Około r. 900 p. Chr. Madziarzy zająwszy nizine pannońska zaczęli napadać na Chorwatów, sąsiedłów z połozu Drawy i Dunaju. Ich czeste napawy, przemocę z rabunkiem i paleniem osad, szerzyły popłoch wśród spokojnych mieszkańców i nie było nikogo, ktoby zgromadził zdobywców do noszenia oręża i obronił mieszkańców, ich mienie i życie. Wtedy to młody ban dalmatyński, Tomislaw, podjął walkę z Madziarami, zgromadziwszy przeszło 100,000 plecthoy i 60,000 jazdy. Wdzięczna ludność chorwacka ogłosiła go swoim banem i tym sposobem zjednoczyli się Chorwaci posawac z Dalmatyńcami. Wtedy to potężny ban wysłał do Rzymu poselstwo i uzyskał od papieża pozwolenie na koronowanie się królem chorwackim. Uroczystość ta odbyła się w r. 925 pod liwmem na granicy dalmatyńskoherskiej w królestwie i obecności sejmiku chorwackiego i niezliczonego mnóstwa ludności.

Tak opowiadają dzieje Chorwatów. Tysiącletnią pamiątkę tej pierwszej koronacji postanowiono obchodzić uroczystie tego roku w Zagrze-

biu, i połączone ją z imponującym zlotem sokolstwa chorwackiego, w da. 15 i 16 bm. A połączenie to było bardzo stosowe i w osobliwej dokonane chwili. Jeżeli bowiem dumą napelnia Chorwata wspomnienie istnienia królestwa chorwackiego już przed laty tysiącem, to nie mniej dumą napawać go musi widok kwiatu narodu w kilkudziesięciutygodniowych zastępach sokolich zgromadzonego — tych zastępów, które w czasach największego ucisku madziarskiego krzewiły ducha i nie daly uwolnić idei niepodległości narodowej. Cierpiel Chorwat pod jarzmem madziarskim, nieporozna swoboda ubarwionem, ale więcej cierpiel, kiedy po wielkiej wojnie miał uzyskać wolność, a tymczasem spychano go do roli drugorzędnej, odmawiano praw obywatelskich, połączono — w królestwie Serbów, Chorwatów i Słowenów! Siedem lat trwało to po stronie, że panowanie się Serbów, jakby nad niodu wybranego, doszło do tego, że zamknięto domy chorwackiego sokola, a każdego, kto się uznawał za Chorwata, uważano za podejrzanego politycznie...

Szczęśliwym zbiegłem okoliczno-

Kino-Teatr „UDZIAŁOWY”

Od czwartku 20 sierpnia i dni następane

Królowa kręnowa świata trzozca i busz zbrodnawca cesa Murawy w wielkim fascynującym dramacie

„Wieszcza pomocy”

Reżyserja Roberta Z. Leonarda

Najnowsza tańca

Bogactwo i przepych

Kolosalny występ

Popierajcie L. O. P. P.

Niedowarzeni politycy.

(g) W Zagłębiu ukazuje się tu i ówdzie katowicka „Polonia”, zajmująca się także sprawami naszej dzielnicy.

Dotychczas sądzono, iż jest to organ, stający na gruncie narodowym i chrześcijańskim, tymczasem szereg notatek i elukubracji, poruszających sprawy samorządowe Zagłębia, a ostatnio wybory do Rady Miejskiej w Będzinie, wykazały, iż pismo to stoi albo na wręcz przeciwnym biegunie, lub też jest takim samym prześladowcą naukowych notatek i artykułów historycznych i wysocy szkolni wypracownicy różnych niedowarzonej polityków.

Wyatarczy zaznaczyć, iż cały szereg nadużyć i t. p. skandali z życia naszej miejscowości pomijamy jest stała milczenie, a działalność socjalistów znajduje tam nawet poparcie i uznanie.

W związku np. z wyborami do Rady Miejskiej w Będzinie powstał tam komitet p. n. Zjednoczenie Polskie, grupujący wszystkie organizacje i zrzeszenia, stojące na gruncie narodowym.

Dotychczas przeciwko Zjednoczeniu nie wystąpił jeszcze ani socjaliści ani komuniści, natomiast wyrażała ich „Polonia”, występując gwałtownie przeciwko Zjednoczeniu, twierdząc, iż istnienie w czasie analogicznych wyborów w Sosnowcu i w Dąbrowie podobnych organizacji, wykazało najgłębiej całą ich zakodliwość. Wniosek obywateli prasy; jeżeli organizacje, stojące na gruncie narodowym są zakodliwe, społeczeństwo powinno pogierać utrupianą odmienną, czyli socjalistyczne lub żydowskie, boć trudno przypuszczać, aby politycy z „Polonii” zaczęli do popierania komuny.

Po pierwszych wystąpieniach wyrażających niezgodę z tym wyrażenie, iż wchodzi tu w grę nieświadomość, dalsze jednak, kategoryczne twierdzenia wskazują, iż jest to robota celowa, zmierzająca do wywołania zamętu wśród wyborców, zniechęcenia ich do wzięcia udziału w wyborach, a tem samem, ułatwienia zwycięstwa przeciwnikom, t. j. żydom i socjalistom.

Nie tworzenie organizacji, stojących na gruncie narodowym, lecz podobne warcholstwo i sianie zamętu zasługuje na nagłowne i niewątpliwie społeczeństwo polskie należy ocenić tego rodzaju niepożyczałne wybrki.

Filja Pow. Kasy Chorych w Zawierciu

niniejszym zawiadamia, że ambulatorjum Miejskie Nr. 37, zostało przeniesione do ambulatorjum Nr. 36, ul. Nowo-Fabryczna Nr. 25.

574-3

harcerstwa, przy urządzeniu zabawy i podczas zabawy na tonie pięknej przyrody.

Tą drogą Kolo P. H. składa serdeczne „Bóg zapłać!” I) Radzie miasteczka Olszanka, za udzielenie pozwolenia na urządzenie zabawy na terenie lasów miejskich; 2) krakowskiej kop. „Flora” na czele z p. Smółką za wytworłą grę, bo aż do godz. 12 w nocy; 3) gościom ze Strzemieszyc na czele z księdzem prałatem Rogujskim i wszystkim tym, co swoją obecnością na terenie zabawy

przyuczynił się to wielko, że Kolo P. H. nie poniosło deficytu.

Należy się też wielkie uznanie 7 męsk. I 6 Anielski druzynom harcerskim, za pięknie rozbiti obóz harcerski, smacznie ugotowaną zupę harcerską dla orkiestry i za wytworłą warę do późnego wieczora, celem poproszonymi przez druł wchodzących bezpłatnych gości.

Na zakończenie przesyłamy harcerskim „Czujmy!”

Zarząd Kola P. H. w Strzemieszycach.

Zebranie spółdzielcze.

W dniu 23.8.1925 r. o godz. 4-jej popołudniu odbył się półroczne zebranie ogólne członków Stow. Spółdzielczego w Grodzcu. Na to zebranie wybierają się wszyscy członkowie, celem wysuchania sprawozdania z działalności za półroczcie 1925

Rozkwatowanie wojska.

W Grodzcu rozkwatował się 12 pułk piechoty z Wadowic, (Małopolski), generał dywizji Tloc kwatrował będzie w mieszkaniu p. Raźniewskich, a sztab oficerski ulokowany zostanie w pałacu dyrektora Skarbińskiego, w Wojkowicach Komornych będzie star 20 pułk.

Sprawa pomocy rolnej.

(g) Wczoraj odbyła się pod przewodnictwem p. starosty Trzcińskiego konferencja wójców i, pisarzy gmin powiatu Będzińskiego w sprawie pomocy rolnikom przy zasiewach i siewach.

P. starosta wyjaśnił, iż Wydział Powiatowy Sejmiku po porozumieniu z Powiatową Kasą Oszczędności postanowił udzielić rolnikom miesięcznego kredytu na zakup nawozów sztucznych.

Z uwagi na ograniczenie kredytów przez Bank Gospodarstwa Krajowego, pożyczki w tym celu nie będą prolungowane i muszą być w terminie apliowane.

W sprawie komunikacji autobusowej.

Na linii Grodzec—Będzin zdarzają się wypadki, które wywołują z autobusami. Wczoraj zdarł, jadąc kółtem autobusu, machał do rowu okolicznych, wyrzucając auto z pasażerami. Wypadku z ludźmi nie było.

Wypadki z autami zdarzają się dziękliki, że spółka autobusowa bardzo często zmienia szoferów. Od chwili powstania spółki do dzisiaj zmieniło się już około 20 szoferów.

Poniżej od wczoraj kursują jeszcze 2 auta obcych koncepcyjistów, właściciele aut winni na to zwrócić uwagę i zachować szczególną ostrożność, aby nie podobne wypadki nie zdarzały. Pomini kursowania dwóch ilości autobusów różnego typu, bywa tak, że publiczność ma się niedojedźno wracać z Będzina przyszo do domu. Auta nie przestają być podziwianymi na stacjach i odjazdów. Dla wygodzie pasażerów i bezpieczeństwa wózków, aby jeden z autobusów odjeżdżał z Będzina po przyjeździe pociągu, odchodzącym o g. 10 m. 30 wiecz.

Ciekawe porządki w autobusie.

P. M. Kałajczyk z Dąbrowy na desat nam list następujący:

Dnia 15 b. m. wieczorem o godz. 10 spotkała b. niemila przygoda grupie osób, które wsiadły do autobusu w Sosnowcu, nabyły bilety do Dąbrowy, a w Będzinie dowiedziały się, że autobus nie jest skierowany do Dąbrowy, ponieważ dla 5 osób „nie opłaca się tam jechać. Konduktor chciał podróznym odwieść do celu podróże, szofer jednak skierował autobus z powrotem do Sosnowca. Przywieźlieli wbrew swej woli mieszkańcy Dąbrowy do Sosnowca z zabiłi okazyjnie autobus o godzinie 11-jej, z Będzina, rozamując, że sprzedanie biletu stanowi zobowiązanie — względem podrózników. Autobus zawioził gości do swego garażu, gdzie jeden z właścicieli samochodu zachował się ordynarnie, grożąc, że podróznego, domagającego się swych praw, wyrzuci lub też wyszycze psami.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

21
Piątek

Dziś Joanny wdowy.
Dzień Symfonia z tow. mm.
Wsch. słońca 4:53
Zach. „ 7:12

Z TEATRU.

Dziś wiec „Dr Sieglia” będzie u nas grany są jeszcze jeden i ostatni ze znakomitych zgranył artystami sceny krakowskiej teatru „Bogatale”. Zdjaje się, że sztuka ta lepiej obsady na scenach stołecznych otrzymać nie mogła, jak w tełech głównych, pięknie czełują pp. Beraki i Zbucki. Nie dwinie też, że i u nas sztukę tę powtórzycie mułeli, gdyż niepodobni zdary się znowu okazać gozoznawcą tak znakomitym z znanego zespołu artystycznego. Dziś wiec o godz. 8, wieczorem kto nie miał sposobności być na pierwszym występie, niech pożydy nie zwlekając.

Pozostałe bilety należy jeszcze można w dziennej kasie teatru.

Pożyczka dla Sosnowca.

(c) Powrócił z Warszawy launik p. Kenig, który bawił dłuższy czas w stolicy, gdzie starał się o piętnadziesiąt dla miasta.

P. Kenig przywiózł z Warszawy 120,000 zł.—czyli resztę pierwszej raty pożyczki obligacyjnej, wynoszącej i miljon zł. Dotąd na poczet tej pożyczki wybrano ogółem 300,000 zł.

Wynagrodzenie launików miejskich.

(c) Na ostatniem posiedzeniu Zarządu Miasta w Sosnowcu przyjęto do wiadomości wyjaśnienie przydzium Rady Miejskiej, dotyczące wynagrodzeń launików.

Według tegoż wyjaśnienia wynagrodzenie launików ka posiedzenia Zarządu Miasta obejmuje także i wszystkie posiedzenia delegacji magistrackich, za to ostatnie więc posiedzenia launicy osobnego wynagrodzenia pobierać nie będą.

Wyjaśnienie to jest zgodne ze statutem o oposażeniu członków Magistratu.

Na Komitet Ratunkowy w Nivce.

W dniu 15 sierpnia odbyła się w Nivce kwesta uliczna na rzecz miejscowego Komitetu Ratunkowego. Zebrano 337 zł. 90 gr. W tymże dniu odbyła się uczysta akademja z racji poświęcenia sztandaru kupców i rzemieślników w Nivce, w czasie której zebrano na Komitet Ratunkowy niwcei 164 zł. 80 gr. W dniu 16 sierpnia 1925 r. odbyła się w lesie na Bobiku zabawa ludowa. Czyżby dochodził zabawy wywodzą 533 zł. 3 gr., z której to kwoty Komitet Ratunkowy w Nivce otrzymał 291 zł. 51 gr.,

L.O.P.P. 145 zł. 76 gr. i Związek Strzelecki w Nivce 145 zł. 76 gr.

Wszystkim kwosiarcom i kwosiarzom, Związkowi kupców i rzemieślników, organizatorom i gospodarzom zabawy za poleśnienie Turcji i ofiarności Komitetu Ratunkowy składa serdeczne „Bóg zapłać!”

Elementarz za 1 zloty.

Dowiadujemy się, że Polska Macierz Szkolna, pragnąc dać szkołom dobre a tanie podręczniki, przystąpiła do wydania książek szkolnych. Na rok bież. wydano już podstawową książkę dla szkoły powszechnej; elementarz i czytanki dla l-go oddziału. Znankomity podręcznik, przewidywany niewątpliwie pod względem metodycznym i pedagogicznym wszystkie dotychczasowe elementarze, opracowany został przez pp. Iana Korneckiego, inspektora szkolnego, i Józefa Stelmara, dyrektora Polskiej Macierzy Szkolnej i Józefa Wierzejskiego, wizytatora Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego. Elementarz został przez Ministerjum wyznac religijny i oświecenia publicznego zatwierdzony do użytku szkół rozporządzeniem z dnia 6 lipca 1925 r. Nr. 4871k.

Podręcznik ten, wydany na doskonałym papierze, z pięknymi ilustracjami, w twardej kartonowej okrawie kosztuje 1 zloty za egzemplarz. Tak jego wartość metodyczno-pedagogiczną, jak też ładunek, w stosunku do innych elementarzy cen, czynią to wydawnictwo Macierzy przystępnem dla szerokiego warstwy rodziców, którzy posiadają swe dzieł do szkoły. Przy większych zakupach szkoły i instytucje otrzymująw mogą znaczne zniżki oraz ulgi w spłatach. W tych sprawach należy porozumiewać się z Księgarnią Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie, Warecka 15.

Nasze taxisy.

(c) Onegdaj na szosie Małobądzkiej w Sosnowcu odbył się przegląd dorozek samochodowych. Okazało się, że na kilkanaście dorozek zaletwie tylko 3, należące do B. Kosa i noszące numery: 22-45 22-46 i 22-47 miały taksonometry, funkcjonujące bez zarzutu. Inne auto po przybyciu określonej drogi wykazywały cenę wyższą, niż przewidywa taksa.

Właścicielom samochodów, posiadających też funkcjonujące liczniki, pozostałoby termin na ich naprawę.

Wobec tegoż, że istnieje w naszym społeczeństwie, że istnieją dwie taksy i taksa i obowiązujące w dzień i według nie pasażer płaci za pierwszy km 80 gr., za następne km. 50 gr. Taksa 2 ma zastosowanie w nocy do godz. 4 rano i przewiduje opłatę za pierwszy i następne kilometry po 80 gr.

Pobieranie cen na terenie miasta według tych 2 odpowiednie przepisy jest przewidzianą.

Sierpienówka w Bukownie.

Dnia 16 sierpnia b. r. w lesie przy stacji Bukowna staniem Strzemieszkiego Kola Prziacieli Harcerstwa odbyła się zabawa ludowa „Sierpienówka” na harcerstwo. Zabawę o godz. 13 rozpoczęła orkiestra kop. „Flora” przez odegranie marsza. Organizatorzy zabawy długo wyczekiwali na przybycie publiczności, która garskami od czasu do czasu nadchodziła, lecz nie na teren zabawy, a poza ogrodzenie, drutem i sadzawką się na sąsiednim pagórku.

Mieszkańcy Bukowna i okolicy widocznie spragnieni byli pięknej muzyki, bo już około godz. 4 pop. naokoło terenu zabawy widać było tłumy ludzi, którzy w pobliżu zabawy słuchali muzyki do późnego wieczoru i pomimo niechęci muzyki i atrakcji na teren zabawy nie wchodzili, by finansowo poprzeć cel zabawy.

Wobec takiego zachowania się publiczności, zabawa tak pożądaną zrykos nie przyniosła, bo załwędwie pokryć koszt zabawy, nie narazając kasy Kola P. H. na deficyt.

Kolo P. H. nie zraziło się niepowodzeniem finansowem zabawy i zawiązywać większe czasy ma z wyłomczonych tych, co albo nie chcieli albo nie mogli wydać złotówki na dobry cel!

Mamy więc tylko moralne zadowolenie, że przez „Sierpienówkę” uprzemiłniliśmy kasę mieszkankom Bukowna i okolicy i że pokazaliśmy skrzętną pracę 7 męsk. i 6 żeńsk., drułym i młodzieńców, opiekunów i sympatyków idea-

Podobne postępowanie przedsiębiorców jest naprawdę zadziwiająco zasługujące na nagietnienie.

Wskutek fantazji szefowa następnego właściciela autobusów podróżni musieli oczekiwać na dworcu kilka godzin na najbliższy pociąg.

Jeżeli by właściciele autobusów nie umieli z publicznością postępować, jak przystało na ludzi kulturalnych, sprawa ta winna zająć się odpowiednio władze.

Umowa w Sosnowcu.

(c) W Inspektoracie pracy w Sosnowcu odbyła się konferencja Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia umowy z dozorcami domowymi w Będzinie.

Na konferencji została zawarta umowa, podobna do umowy z dozorcami w Sosnowcu.

Wkrótce odbędzie się konferencja w sprawie umowy z dozorcami w Zawierciu.

Zebrań w Stow. Kupców.

(c) Kwestie kredytu są dzisiaj najbardziej aktualne. Nad sprawami, związanymi z kredytem odbędzie się dzisiaj konferencja Sekcji handlowo-przemysłowej Stow. Kupców przy ul. Malachowskiej w Sosnowcu.

Na konferencji tej ma być omawiana treść depech do odpowiednich ministerstw w Warszawie.

Powzięcie i założenie kamienia węgielnego pod gmach szkolny.

(g) Powołany specjalnie komitet omówił wczoraj sprawę poświęcenia założenia kamienia węgielnego, pod gmach szkoły powszechnej w Malobądzi i ustalił następujący program uroczystości: o godz. 9 rano uroczysta msza św. w kościele parafialnym. Po niej uroczysty wymarsz podchodem do Malobądzka, gdzie nastąpi poświęcenie i założenie kamienia węgielnego oraz stosowe przemówienia.

W związku z uroczystościami, komitet zwraca się z apelem do wszystkich organizacji, cechów, korporacji społeczeństwa o gromadnie wzięcie udziału w tak ważnej dla miasta uroczystości powstania pierwszego miejskiego gmachu szkolnego.

Ruch prawdyborczy w Będzinie.

(g) Jak już pisaliśmy, do składania list, zawierających nazwiska kandydatów do Rady Miejskiej w Będzinie, wyznaczono dwa dni, tj. 20 i 21 bm.

Otóż wczoraj wzięły na ręce przewodniczącego Głównego Komitetu Wyborczego p. sędzię Sokolowskiego trzy listy, mianowicie: lista Zjednoczenia Polskiego, która podał imię wczoraj, lista PPS, i lista żydowskiego komitetu robotniczego Pole-ale Sjon.

Lista Zjednoczenia Polskiego zawiera 48 nazwisk, głosem za nią jest p. R. Manslorak. Lista PPS. zawiera 48 nazwisk, przyczem zauważyć trzeba, że czy z braku odpowiednich kandydatów, czy też może skutkiem zmiany poglądów, na pierwszym miejscu figuruje Kupiec, nazwany skromnie handlowcem, a wiadomo przecież, iż ludzie tego zawodu uważają na pierwsze miejsce za burżuazy i ściśle zwalczają Drogim charakterystycznym rysem listy PPS. jest fakt, iż na 48 nazwisk posiada zaledwie jednego inteligenta.

Głosem za nią jest p. Karol Pilech.

Wreszcie lista Pole-ale Sjon zawiera zaledwie 3 nazwiska; głosem za nią jest Kopeł Heraz. Frachtewajg.

Z działalności samorządu gminnego

(g) Rada gminy w Grodzcu odbyła w Roku ubiegłym 24 posiedzenia, na których brał udział 156 spraw i powzięła 117 uchwał. Z ważniejszych spraw były: powołanie miejscowej komisji opieki społecznej, przystąpienie gminy w poczet członków Tow. uniwersyteckiego lubelskiego, uchwalenie budżetu na r. 1924, dotychczas budżet na r. 1925, powołanie Bojarskiej, długości 646 metr, b. i sędziowa budowa drogi Grodziec—Czarny, długości 1000 metr., przystąpi-

nie gminy do spółki „Wodociąg Zagłębia Dabrowskiego”, uchwalono program robót budowy i remontu dróg gminnych i mostów w r. 1925, uchwalono preliminarz budżetowy na r. 1925 w wysokości 38.758 zł., n. r. 1925 w wysokości 40.000 zł., uchwalono budżet na rok 1925, uchwalono budżet. Dochody kościelne, w sumie 3054 zł. wreszcie uchwalono rozbudowę szkoły gminnej.

Tak w ogólnym zarysie przedstawia się działalność samorządu gminnego w Grodzcu, przyczem zauważyć należy, iż praca ta w roku bieżącym została znacznie zwiększona.

Co to za instytucja?

(g) Z kilku miejscowości Zagłębia otrzymałmy skargi na działalność jakiegoś gromadzieł Instytutu „Szpieg”, której pracownicy odwiedzały mieszkańca prywatnie, domagając się uregulowania długu, należnego sklepom i t. p. firmom.

Jest to podobno jakis Instytut ulepszenia ludzkości, w sprawie której rozróżnił, którzy za jej pośrednictwem mają szybko i hazardycznie otrzymywać swą należność od dłużników.

O ile wiemy, tego rodzaju instytucja nie jest zarejestrowana w naszym powiecie, a tem samem nie ma prawa oficjalnie występować, zwłaszcza świadcząc o działalności „Szpiega” ich wizyta jest doliczana do sumy długu, czyli należności wzrasta.

Prawnie, wszelkiego rodzaju należności mogą u nas śledzić komornicy lub sekwestrowatzy rządowi i Kaszy Chorych, ludność więc nie powinna wadzić się w układy z funkcjonarjuszami wspomnianego Instytutu.

Co robi komisja sanitarna?

(g) Mieszkańcy Czarnej Drogi w Da-

browie nadesłali nam zbiorowy list ze skargami na niewłaściwopodjęte wprost ośrodki sanitarne przy tej ulicy. Oidz z dwóch szpitali wypuszczane są wszelkiego rodzaju nieczystości do przydrożnego rowu, a ponieważ rów ten nigdy nie jest czyszczony, przyczyniły się w ten sposób, natomiast powiatu.

Jak składowe są dla zdrowia te nieczystości, gwiazdzy fakt, iż dzieci, które bawia się na ulicy i przypadkowo popadła się osadem, doświadczy wrzodów i t. p. wrzodów.

Z niezaczyszczonego terenu wydziała się taki zaniecz. iż żaden z dozorców nie chce podjąć się sprzątnięcia osadu, gdyż przy wielokrotnych próbach kład dostawał szalonego bólu głowy i tortury. Ponieważ niezwłazki nie trwał od dłuższego czasu, mieszkańcy wystawiali list do Magistratu, drudzi do nas, co może wreszcie odnieść doświadczenie i pobudzi komisję sanitarną do zajęcia się wspomnianą sprawą.

Ciągnięcie loterii.

W 11-tym dniu ciągnięcia 5 klasy 11 Loterii Państwowej wygrali następujące numery:

- 1000 zł — nr. 26150.
- 600 zł — nr. 600.
- 500 zł — nr. nr. 15419, 46679.
- Po 400 zł — nr. nr. 11426, 17007, 30193, 39225, 41138.
- Po 300 zł — nr. nr. 709, 525, 5256, 7003, 7284, 14628, 14807, 19188, 20054, 20286, 26235, 26433, 30038, 38383, 39854, 42988, 44092, 44585, 49160.
- Po 250 zł — nr. nr. 402, 807, 1454, 2193, 2667, 4936, 9751, 10622, 10644, 11389, 13643, 14517, 15599, 18873, 19854, 20424, 21461, 21515, 25882, 26114, 26318, 26989, 27587, 29192, 29556, 29690, 29676, 30197, 30904, 32951, 33458, 35176, 36761, 37222, 38411, 38983, 39576, 41267, 43061, 43510, 43715, 44070, 47243, 48351, 48507.

Hale targowe „Rozwoju”

Komu nie są znane Hale Targowe „Rozwoju” w Sosnowcu? Wiadzą o nich wszyscy w całym mieście, a badał je i w całym Zagłębiu. Każde dziecko nie miało więc, że Hale te zbudował „Rozwoj”. W czasie budowy interesowało się nimi całe społeczeństwo. Nie tylko w Sosnowcu, w Zagłębiu, ale i w wielu innych okolicach Polski budowa ta była aynam i szeroko omawiana. Obecnie po zbudowaniu społeczeństwo przeszło nad tym faktem do porządku dziennego. Sytuacja jest jednak tego rodzaju, że społeczeństwo nie powinno być obojętne, co się dzieje z tem Halami. Stanoż powiadamy, iż ich funkcją jest dostarczenie miejsca dla miejscowego polskiego kupiectwa i wogóle dla sprawy polskiego handlu, że obojętne traktowanie tej sprawy, przechodzące nad faktem budowy, jako faktem dokonanym do porządku dziennego byłoby błędem nieobliczalnym w skutkach i lekkoomyślnością nie do opisania.

Nie od razu będzie sprzyjaliśmy sobie latotnie uważać Hal Targowych, w naszym w samym środku miasta, w najruchliwszym pod względem handlowym punkcie, handlowe więc ich znaczenie łatwo jest zrozumieć. Poza tem stoją one w centrum obcego środowiska, w dzielnicy kawkiewiczkiej, niestety opanożowanej przez obce żywydy. Był czas, że i ten teren był cały obdany przez żydowski handel, ale dzięki tej budowie znajduje się na tem miejscu dziś przeszło sto polskich handlowych warsztatów pracy skupionych niejako w jedną całość. Jest to więc polskiego zdołania w ciężkiej i trudnej walce o polski handel, która, aby być z powrotem nie utracić należy unosić. Przyrodzić ją można teraz do arki Noego w żydowskim pociągu, albo do twierdzy, którą czynić nie zdobyła jest naszym świętym obowiązkiem. W uświadomieniu tej twierdzy zainteresowane jest nietylko miejscowe polskie kupiectwo, ale całe społeczeństwo polskie.

Z tych względów każdego obywatela miasto Sosnowca Polaka, kochającego swój kraj i pragnącego gospodarczo działalności powinieli interesować nietylko sam fakt zbudowania Hal Targowych,

ale także kwestja ich dalszego rozwoju, a nade wszystko kwestja utrzymania narodowego ich charakteru, choćby na świadectwo przyszłym pokoleniom, że swiadectwo się naprawiły błędy lekkoomyślnie niedwaj naszych przodków, że spełniającej im obowiązki obywatelskie są zrozumiałem sytuacji.

Kwestja utrzymania polskiego charakteru Hal Targowych jest ściśle związana z kwestją finansowych podstaw ich istnienia. Niełatwo nie da się powieścić, że te podstawa są trwale. Wobec nawet; otwarcie trzeba powiedzieć, że nie podstawa są tak kruche, iż są w nich obiekty tegoż zagęszczonej możliwości dalszego niepowołane ręce. A cóż dopiero mówić o dalszym rozwoju? Ządnych, absolutnie żadnych widoków, jeśli się kwestji finansowych podstaw istnienia nie ureguluje.

Zaradki ztemu może tylko społeczeństwo. Jedynie zbiorowa akcja społeczeństwa może sprawić, że postawia na jednolitym politycznym gruncie. Społeczeństwo społecznie jest nietylko jednolite, ale i jednolite, ale latotnie domnie może być tego i doprowadzi do końca. Czy możemy dopuścić do tego, żeby dwulatanie wyłożona praca ludzi dobrej woli poszła teraz na marne? Żeby wysiłek całego szeregu ludzi chcących się przyłączyć narodowej sprawie, wzięwzynom narazie kład wyrażonym i takim powołaniem sukcesem obrócić się w niczecz? Żeby w naszym obrócić się, iż któryż zaważ z niej korzystał, a którymż ten nie powinińmy powołać na to, bo dożyć już tego? Nie, nie i jeszcze raz nie! Nie możemy na to pozwolić!

Do tej pory sprawą tą zajmowało się kilku ludzi zaledwie. Ale dziś czas już wielki, żeby zajęły się nią całe warstwy społeczeństwa, które powiniemy mieć na uwadze, że ludzie się wyprzedzają, zwłaszcza, gdy nie widzą nakoło siebie ani zrozumienia swoich dobrych intencji, ani tembardziej poparcia. Zrzućcie ciężar na barki kilku ludzi, jest rzecz bardzo wygodną, ale jakie tego wyciągną korzyści? Zgryb można przedwzwać, że ludzie ci postąpią się, jakbyś czas, potem upadną na duchu, zalecąc, że nietylko do tej, ale wogóle

do jakiegokolwiek pracy i. rezultat widzą się; zaprzeczając sprawy i moralnie zabójstwo kilku pożytecznych jednostek.

Przed niedawnym czasem Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni „Ogniu” powołani do życia dla eksploracji Hal Targowych oraz dla utworzenia tej imprezy w dniu jaknajbliższym wykorzystania tego jedynego w całym Sosnowcu skupienia polskich właścicieli handlowych zwrócić się do społeczeństwa Polskiego z odeszwa, zawierającą gorącą wezwanie do popierania Hal Targowych popieranie to należy rozumieć:

- 1) przez zainicjowanie swych sprawkunków, o ile możności w polskich sklepach, pomieszczeniach w Hsiach— oraz
- 2) przez jaknajbardziejże zainicjowanie się na udziałów do Spółdzielni „Ogniu”.

Zadaniem spółdzielni „Ogniu” jest kontynuowanie dalej pracy rozpoczętej przez T.wo „Rozwoj” w kierunku ułatwiania pracy handlowej miejscowemu kupiectwu w ogólnym interesie Halom Targowym w szczególności. O ile wlem kierownictwo spółdzielni widzi spełnienie tych zadań, w stworzeniu takich warunków, kiedy Spółdzielnia będzie w stanie:

- 1) założyć hurtownie dostarczając Halom Targowym i miejscowemu kupiectwu (pośrednio szerokim warstwom społeczeństwa polskiego) te artykuły, które dziś trzeba sprowadzać z pośrednictwem całego szeregu żydowskich hurtowni w Warszawie.
- 2) nabyć plac, na którym są postawione Hale Targowe — na całkowitą własność;
- 3) zakładać własne wytwórnie — wychodząc z założenia, że jedynie opanożowane produkcje, będącej dziś przeważnie w rękach obcych kapitałów, są w stanie uratowania handlu i przemysłu w Polsce zdoła postawićca realnym gruncie.
- 4) a nade wszystko jednolite kierownictwo spółdzielni nosi się z zamiarem swobodnego pomagania kredytową dla swych członków, zarówno kupców, jak i innych członków, zwłaszcza z pomocą niezmierzonych warsiw ludności (Kasa Pożyczkowo-Oszczędnościowa).

Punktem wyjścia dla tych wszystkich zamierzeń jest stworzenie odpowiednio silnego kapitału obrotowego

Spodziewamy się, że należało, że na skutek wspomianej odeszwy, że społeczeństwo sosnowickie, w imię dążeń do gospodarczej niezależności, wstało udział w akcji tworzenia kapitału obrotowego dla spółdzielni „Ogniu”. Na 100000 mieszkańców miasta Sosnowca przynajmniej to się mogłoby i powinno nie być zaplątane. Spółdzielnia, której weplany na 100000 złotych udział wynosił tylko 5 zł. mieszkańca. A trzeba wiedzieć, że 8000 udziałowców po 5 zł. miesięcznie to daje po 23 miesięczny kapitał przeszło półmilionowy (500 tysięcy), nie licząc przyspływających w tym czasie odesdek i ewentualnych zysków spółdzielni. Przy takim kapitale, a nawet przy znacznie mniejszym kwiecie istnienia i dalszego rozwoju Hal Targowych oraz utrzymania polskiego charakteru tej placówki byłaby na wielki sukces rozwiązana. I nietylko te kwestie, ale i wszystkie dalsze zamierzenia spółdzielni miałyby wszelkie widoki realizowania się kolejno.

Z powyższego wynika, że zainteresowanie się tą sprawą szerokich warstw społeczeństwa tutajszego oraz zjednoczenie w tym w sprawie, jest nie tylko i nie tylko stworzenie odpowiednio silnego kapitału obrotowego dla Spółdzielni „Ogniu” jest rzeczą popartu konieczną. Dalszeja obojętność pochodzi prawdopodobnie z niewłaściwemu stanu rzeczy i powinna ule zmiana.

W wiadomości siał Siwórzny ty się 5-złotkowym miesięcznikiem. Spełnienie tego obowiązku społeczeństwa, że dla nam nietylko moralnie zadowolony, ale i materialny dobroty w przyszłości, a od przyszłych pokoleń otrzymamy wówczas nie wyrzekania i kławy, lecz podjęcie i niedogostawienia za trwale dzieło.

Cichy pracownik.

Reklama jest szydem pilnowanym wielokrotnie i wpadającym w oczy tych, którzy nie przechodzą twoją siłą.

